

జలగిన కథ : కన్యాకుబ్జాన్ని పాలించే తాళ ధ్వజనికి ఇరవైమంది కుమారులు. వారందు విదుగురు చొప్పున తూర్పు. ఉత్తర దిగ్విజయ యాత్రలు చేస్తున్నారు. జప్పుదు మూడో విడత శ్రీముఖుడు, విక్రముడు, విజయుడు, చిత్రభానుడు, నలుడు.. ప్రశ్నమ దిగ్విజయ యాత్రకు బయల్సేరారు. కొంకణ, టెంకణ, సౌరాష్ట్ర మొదలైన దేశాధిపతులను జయించారు. మహారాష్ట్రంలో ప్రవేశించారు.

వరుణద్విషంలో దేవకన్యలు

అనుస్కాజన:

నేతి సూర్యనారాయణ శర్మ

మ

హరాష్ట దేశాధిపతి శ్రీధరుడు. ఆయన తన కూతురైన కమలావితికి స్వయంవరం చూటించాడు. ఆ వార్ష విన్న కన్యాకుబ్జ రాకుమారులు కూడా ఆ దేశ రాజధాని కముర్పురానికి వెళ్లారు. రాజులనం ప్రకారం అధికారులు.. స్వయం వరానికి వచ్చిన వారందంరిని తగిన విడిదులలో ప్రవేశ పెట్టారు. ప్రతిపారి వంశసామాలను, బిరుదాలను జాబితా రాసుకుని వెళ్లారు.

శ్రీధరుడు పూర్వావార పరాయణుడు. క్షత్రియ వంశ మర్యాద ప్రకారం కూతురికి స్వయంవరం ప్రకటిం చాడు. ఎంపిక చేసిన కొన్ని రాజ్యాలు వారికి ప్రత్యేకంగా లేఖలు రాసి, స్వయంవరానికి ఆహ్వానించాడు. అయితే కమలావితి సుగుణాలరాశి, అందాలభరణ, విద్యులలో సాటించినిది. దాంతో ఆహ్వానాలు లేకున్నా.. కొంతమంది రాకుమారులు.. శ్రీముఖుడు మొదలైనవారిలాగా తమంతట తామే స్వయంవరానికి తరలిపొచ్చారు.

మహారాజు అధికారులు తీసుకొచ్చిన జాబితాలను వడబోశాడు. స్వయంవరానికి రావచ్చునంటూ ఉత్త ములకు మాత్రమే ఇప్పుగాలు పంపాడు. తన సొయికి సరిపడని వారికి కొన్ని కానుకలిచ్చి.. విడిది నుండి తిరిగి వెళ్లిందనీ, స్వయంవరానికి రావచ్చనరం లేదనీ లేఖలు రాయించాడు. శ్రీముఖుడు మొదలైన కన్యాకుబ్జ రాకుమారులకు కూడా లేఖలు వెళ్లాయి.

‘రాజుపుత్రులారా ! మీరాజ్యం ఏమూల ఉందో మాకు తెలియదు. అంతేకాకుండా మీకు మేము ఆహ్వాన పుత్రికలు పుంపలేదు. కనుక ఈ లేఖతోపాటు కానుకలను స్థోకరించి, మీ స్వప్నలాలకు తిరిగి వెళ్లపుస్త. ఇలా రాసి నందుకు మాట్లాడి కోపించవద్ద..’ అని ఉండా లేఖలలో.

లేఖలను చదువుకున్న శ్రీముఖునికి, అతని సోదరులకు విపరీతమైన కోపం కలిగింది.

“లోకంలో రాజులందరూ తమ కూతురుకు స్వయం వరాలు ఇలాగే జిపిస్తున్నారూ ?! వచ్చినపారిని సభకు ఆహ్వానించాలి. వధువుకు నచ్చకపోతే తిరస్కరించాలి. అంతేకానీ, ముంయగానే సభకు రాకుడపై నిషేధాలు.

పంపడం సమంజసమేనా ?! తమ్ముళ్లా ? దీనికి మనం ప్రతీకారం చేయాల్సిందే..” అన్నాము శ్రీముఖుడు.

అందరూ ‘షై అంటే షై’ అన్నారు.

స్వయంవరం రోజు రానేవచ్చింది. విదుగురు అశ్వాలను అభిరోహించి సభాభవనానికి వెళ్లారు. కరవాలాలు చేతబూని గుర్రాలపై నుంచి ఒక్కమార్గాన్ని కిందికి ఉరికారు.

నలుగురు తమ్ముళ్లా నాలుగువైపులా కాపు కాస్తుం డగా శ్రీముఖుడు ముందుకు నడిచాడు. అడువుచ్చిన వారిని నిర్మించి, సభామంటపంలోకి దూసుకువెళ్లాడు. వరమాల చేతపట్టుకుని, ఆహూతులైన రాకుమారుల చరిత్రలను వింటున్న కమలావతి నపుము చుట్టూ చేతులు వేసి, భుజాలమీదికి ఎత్తుకున్నాడు. సభలోని వారంతా హార్టోకారాలు పెడుతుండగా బయలీకి నడవసాగాడు.

కొందరు ఆయుధాలు ధరించి ఎదుర్కొన్నారు. చూస్తుండగానే వారంతా ఆ అస్తుదమ్ముల చేతిలో ఓడి పోయి పారిపోయారు. చివరికి శ్రీధర మహర్షాజ్ఞ స్వయంగా ఆయుధం పట్టాడు. అతట్టి కూడా ఆ అన్న దమ్ములు చిత్తూగా ఓడించి, బందిగా పట్టుకున్నారు.

“రాజ్ఞా ! నీలో పశ ఇంతమాత్రమేనా ? ఈమాత్రం దానికి మాపంటి వారిని నిషేధించి, అప్పేర్లి మూటకట్టుకున్నావు కడా..” అని ఎద్దోవా చేశారు.

అందుకు శ్రీధరుడు..

‘రాజుపుత్రులారా ! నూక్కిప్పుడు వివారం లేదు. నాకుమారైకు సర్వసమర్థుడైన వరుష్ణే ఎంపిక చేయాలన్న నా అభిష్టం నిరవేంది. రుక్మిణీదేవిని శ్రీకృష్ణుపు చేపట్టి నట్టుగా.. రాజుసపద్ధతిలో సువ్య నాకుమారైను చేపట్టావు. నేను సంతోషంగానే ఉన్నాను..’ అని పలికాడు.

దాంతో అతని కట్టు విప్పివేశారు. శ్రీధరుడు తన అలుట్టి, అతని తమ్ముళ్లకు భద్రగజాలపై కూర్చోబెట్టి విడిదికి తీసుకువెళ్లాడు. నాలుగురోజుల వ్యవధిలో శ్రీముఖునికి, కమలావతికి అంగర్ంగ వైబ్రపంగా వివాహం జరిగింది. ఆ వివాహ వేడుకలో తన అలుట్ట వీరత్వాన్ని గురించి శ్రీధరుడు నలుగురీకి గొప్పగా చెప్పుకోశాగాడు.